

SAARNA 12.s. helluntaista Itsensä tutkiminen, 1.9.2019

(jotta saarnan ymmärtää osana kokonaisuutta, tähän alkuun on liitetty messun johdannon sanani).

Hyvä seurakunta. Mikä sinulle on turvapaikka tässä maailmassa? Sellainen paikka, jossa saat olla oma itsesi, rauhassa, ilman suojakuoria. Ilman, että kukaan arvostelee sinua tai minua ja ilman mitään roolia. Jollekin tällainen paikka lienee koti, toiselle metsä, järven tai meren ranta, yhdelle oma kesäpaikka. Jollekin kirkkosali, toiselle Pappila, jollekin oma pienryhmä, harrastusporukka, jollekin alttari, jollekin vanhemman syli. Turvapaikat ovat meille erilaisia. Kuitenkin yksi asia niissä yhdistää: se, että niissä saa olla oma itsensä.

Kirkkovuodessa me elämme itsensä tutkimisen sunnuntaita. Oma sydäntä on hyvä tutkia ja miettiä mitä siellä ruokkii. Se on mahdollista silloin, kun olemme ilman suojakuorta itsemme ja Jumalan edessä. Itsensä tutkiminen messussa alkaa levolla Jumalan kasvojen edessä.

Luuk. 18: 9-14

Muutamille, jotka olivat varmoja omasta vanhurskaudesta ja väheksyivät muita, Jeesus esitti tämän kertomuksen:

”Kaksi miestä meni temppeleihin rukoilemaan. Toinen oli fariseus, toinen publikaani. Fariseus asettui paikalleen seisomaan ja rukoili itsekseen: ’Jumala, minä kiitän sinua, etten ole sellainen kuin muut ihmiset, rosvot, huijarit, huorintekijät tai vaikkapa tuo publikaani. Minä paastoan kahdesti viikossa ja maksan kymmenykset kaikesta, siitäkin mitä ostan.’ Publikaani seiso taempana. Hän ei tohtinut edes kohottaa katsettaan taivasta kohti vaan löi rintaansa ja sanoi: ’Jumala, ole minulle syntiselle armollinen!

Minä sanon teille: hän lähti kotiinsa vanhurskaana, tuo toinen ei. Jokainen, joka itsensä korottaa, alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se korotetaan.”

Kun katson tänään teitä/meitä kirkossa olevia, täällä istuu monenlaisia ihmisiä. Ihmisiä, joilla on elämässä monia eri rooleja. On aikuisia, nuoria, lapsia. On äitejä, isejä, sisaruksia, siskoja, veljiä, ainoita lapsia, tätejä, setiä, enoja, isovanhempia. On eläkeläisiä, on työntekijöitä, on pomoja, on alaisia, on esimiehiä, on ihmisiä, jotka harrastavat paljon. On ihmisiä, jotka ovat sosiaalisia, on hiljaisia, on yksinäisiä. On sairaita, on terveitä. On omaishoitajia, opiskelijoita, on ystäviä, on sukulaisia. On vapaaehtoisia. Voisin jatkaa tätä listaa vielä pitkästi ja jos me jokainen mietimme omalta kohdaltamme elämämme rooleja, löytäisimme niitä vielä paljon lisää.

Roolit eivät ole suinkaan nykyajassa vähentyneet vaan sen lisäksi, että ympäristö tai yhteiskunnan rakenteet meille niitä määrittävät, luomme niitä myös itse. Luomme myös mielikuvia, joiden mukaan elämme. Valtaosa niistä on hyviä ja niitä tarvitsemme, mutta osan rooleista tai paremminkin mielikuvista luomme ja paineistamme.

Silloin saattaakin käydä niin, että arvotamme roolimme suhteessa toisiimme vertailemalla. On helppoa antaa itsestä se kuva, joka haluaisimme olla. Ihanne, jota kukaan pystyy koskaan täysin täyttämään. On helppoa ihanteen varassa elämisessä nostaa itsensä kohtuuttomankin ylös lisäten taakkaa toisille ja ennen kaikkea myös itselle.

Kuka minä olen? Mitä minun sydämelle tänään kuuluu? Kuka minut tuntee? Kenelle riitämme

ilman rooleja, ihan vain sinuna tai minuna? Mikä minussa ja sinussa on aitoa, mikä omien kriteeriemme sanelemaa, mikä ympäristön vaikutusta? ovat kysymyksiä, joihin on hyvä pysähtyä tänään itsensä tutkimisen sunnuntaina.

Palaan kuitenkin ajassa taaksepäin hetkeen, jolloin Jeesus opetti päivän evankeliumin sanoin. Asetelma on meille Luukkaan evankeliumista tuttu. Tuo evankeliumi on täynnä vertauksissa esiintyviä vastakohtia, joissa asiat muuttuvat pääläelleen (mm. tuhlaajapoika, vertaus epärehellisestä taloudenhoitajasta tai rikas mies ja Lasarus). Itseasiassa Luukkaan kerronta vastakohtien kautta ulottuu myös Jeesuksen elämään. Jeesuksen syntymästä: köyhälle pariskunnalle syntyy vaatimattomaan talliin poikalapsi, josta tulee maailman Vapahtaja. Hän elää ihmisen elämän kivut ja kauheudet ja lopulta otetaan taivaaseen Jumalan oikealle puolelle Kristuksena.

Tätä samaa sanomaa julistaa päivän evankeliumi fariseuksesta ja publikaanista, jotka tuon ajan yhteiskunnassa olivat täysin vastakkaisia henkilöitä asemansa vuoksi. Fariseus näyttäytyi Jeesuksen ajan yhteiskunnassa nuhteettomana, uskonnolliset velvollisuudet täyttävänä hurskaana miehenä. Fariseus pitää itseään moitteettomana. Publikaanit puolestaan olivat epäsuosittuja, Rooman valtakunnan aikaan henkilöitä, joille maksettiin valtiotehtävän suorittamisesta, usein miten veronkannosta, tulleista. Tällainen työ oli altis väärinkäytöksille ja tämä lisäsi ihmisten katkeruutta roomalaisia/hallintoa kohtaan.

Miten sitten miesten käytös Jumalan edessä erosi toisistaan temppelissä, johon Jeesus halusi pysähtyä?

Toinen miehistä saapui temppeliin tietoisena uskonnollisista hyveistään, toisella ei ollut mitään millä olisi voinut puolustautua Jumalan edessä. Toinen on valmis rukouksessaankin luettelemaan mitä on tehnyt ja korottamaan itsensä vertaamalla toiseen. Toisella ei ollut mitään, mutta hän ymmärtää asemansa ja katu. Kuin surun merkiksi hän lyö rintaansa ja sanoo viisi sanaa: ”Jumala, ole minulle syntiselle armollinen!”

Miten tämän liittyykään meihin, sinun ja minun elämään, meidän itsetutkiskeluun? Turvapaikka (kirkko), jossa nyt olemme koolla, antaa meille tilaa ajatella. Jos olen itselleni rehellinen, huomaan, että minusta löytyy nuo molemmat puolet, fariseus ja publikaani, ylpeys ja nöyryys.

Entä jos juuri tämä turvapaikka, kotikirkkomme on se, jossa voimme turvallisesti myöntää ylpeytemme Jumalalle, mutta nöyränä ottaa vastaan armo?

Turvapaikkaa eivät tee vain puitteet vaan siihen tarvitaan meitä jokaista, jotka toimimme Kristuksen käsinä ja jalkoina. Armo löytää tiensä perille. Armon varassa on helpompi elää jos elämme yhteisössä, jolle armollisuus ja turvallinen hyväksyntä on mahdollista, kun avaamme sydämemme oman syntisyyden tunnistamiselle ja tunnustamiselle. Erään kollegani sanoin: meitä kutsutaan kirkkoon nöyrytymään eikä nöyryyttämään.

Kirkko voi parhaimmillaan olla turvapaikka ilman rooleja. Täällä Jumala ei kysy mitä olet saavuttanut, mikä paikkasi on perheessä, yhteiskunnassa, työpaikalla, ystäväpiirissä. Hän tietää ja Hän tuntee. Sen sijaan Hän on kiinnostunut kuinka sydämemme voi: kantaako se milloin ylpeyttä, katkeruutta, surua, kipua, katumusta, rauhaa, iloa.

Seurakunta, lähimmäiset, jonka me täällä kirkossa ja Keravalla muodostamme voimme toimia tässä

toinen toisillemme kannattelijoina muodostamalla ilmapiirin, jossa on hyvä olla. Siinä vapaaehtoisilla on suuri merkitys, rohkaisijoina ja vierellä kulkijoina.

Kun pian kutsun teitä seurakunnan vapaaehtoisia alttarin ääreen, tunnen kiitollisuutta. Te olette voimavaroja, jotka voitte auttaa omalla kutsumuksellanne tekemään tästä yhteisöstä hyväksyntää huokuvan turvapaikan. Armoa huokuvat seinät saavat eloa, kun ympärillä on kasvoja, jotka osoittavat, että lähimmäinen on tärkeä, Jumalan luoma ihme.

Kun tänään käymme yhdessä syntien anteeksiannon ja yhteyden aterialle, saa meitä kannatella sanat: Jumala, ole minulle syntiselle armollinen.